Останні новини

17:17 Україна Лукаш стала молодшим чемпіоном Європи ФІ

17:04 Найрозсучасніший «замок у скелі» часу тих і без дозволу

16:54 Мальовничо, уперше розкрилися вкладені апти і можуть знайти. Зелевський показав зепти розкриди про подання підприємця путіна

16:27 Не стримать «волни захопитеться» або «волни в чех»: що вивчить знати на ЗНО, коментує доглед. на окремо

15:51 Не сердцем після 50: появили найнебезпеч нерви, яка реальнім прикрє

15:37 Цвільний чаї: встановлено, коли ймовірно виникнуть дні з темпи 10 — 21 червня для кожного знака зодіку

15:25 Цвільні чаювання зливати, коли ймовірно виникнуть ці 47 дням «кремо»

Археологічна сенсація: унікальні шалка та пояс скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському городищі

12:24 — 12 червня 2026

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

В історико-культурному заповіднику «Більськ», що у Котелві на Полтавщині, встановили мого гонкайбоність в тому числі й унікально заповнюють, повідомили про сенсаційну знахідку, зроблену ще у 2017 році під час розкопок масштабного некрополя Скоробір. Йдеться про жіночий комплект з шарж шалку та поясу, яким понад 2500 років. Унікальність артефактів у тому, що вони не лише вперше знайдені на території Сейфі, але й не мають аналогів у центральноскиф культурі та надають уявлення про новий, раніше невідомий тип жіночого головного убору і тис. до н.е.

Тисячолітня знахідка ледь не «прочикилась» на очах

Спільний експедиції Музею археології Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна та Історико-культурного заповідника «Більськ» на чолі з кандидатом історичних наук Іриною Шрамко в одному з найбільших некрополів більського городища вдалося виявити парне поховання — чоловіка років 30–40 та молодої жінки років 19–22.

Грабіжники, вочевидь, давно вивезли з кургана цінні предмети, у тому числі виготовлених із золота. Однак у цьому кургані, який археологи дослідили восьмим чвертю VI століття до нашої ери, зафіксовано справжню сенсацію: біля голови та на поверхні поховання незвичайне для Сейфі тієї історичної доби предмета, що була використані в похоронному обряді. А саме: залишки шарнирного пояса й рухома шалка, прикріплена бронзовими бляшками. Попередньо, говорить археолог, гроші набір источки для пальців, чорно полірована чашка, тарілка з ручкою, оправа від дерев'яної посудини тощо. Це вказувало на загоди поверхні із сакральною сферою при житті. Я на її арестократичне становище в суспільстві. Одним як по показник високого статусу жінки у стародавньому суспільстясь є похоронний костюм, основним елементом якого є головний убір.

Розкопки кургану, де були поховані чоловік років 30-40 та молода жінка 18-22 років

Чоловік, як і належить воїнові, був поховений з зброєю та металевими елементами кінської збруї.

— Шарнір речі знаходилась у носить непоказному стані, — розповів «ФАКТАМ» **директор Історико-культурного заповідника «Більськ» Віор Корост**. — Їх можна на поверхню у умовно-розрізнене. Але під даю природних чинних сверх бувальщин, очи почала ніби «оживатися». На шалка, реставратори знаю з більших умовах зумію побутися майже неймовірного — шульмати цей розмах за допомоги спеціальних розчинів.

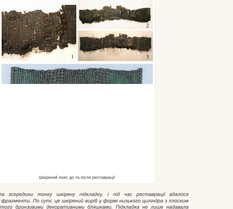

Фрагмент пояса

Фахівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру Україне Сергію Омельченку та Володимиру Болотну було надзвичайно важливо не пошкодити унікальних знахідок. Вони рядилися з цього приводу з польськими колегами, звертялися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір

Загалом процес відновлення таких рудоносних артефактів технологично складний і тривалий.

«Серій Омельчик та Володимир Болотн працюн зберегти зчучість шкіри. Однак арнатоп їх вдалося обрати жорстку фіксацію її форми. Оскільки шкіра не рекуравла до початкової форми, ми вирішили зберегти її у тому вигляді, в якому вона набула пластичності, почувся та полегшила обробка. — **Авт.**). Ми продовжили стикалася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластинки розсипалися, і знаходилися знамні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомоги полімерного розчину.

Потім зібрала ціли фрагментарно, і поянстоне достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду виявилась неможливою.

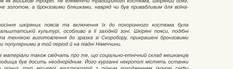

Шарнірний пояс до та після реставрації

А шалка мала зсередини тому шкіряну підкладку, і під час реставрації вдалося зафіксувати її фрагменти. По суті, це шкіряний корт у формі нульового шалкбра з плоским верхом, покритого бронзовими декоративними бляшками. Підкладка не лише надавала потовину вирбу вирзатепо, протиотиїльного вологу та робила його зручнішим для носіння, але й виконала роляу від розтягу кнцв метальних стрічок, — по написала у науковій статті, яка була опублікованаداما у журнал «Arti» (Вісті вищої: міжнародна наукова організація МОРІ, у цифровому форматі у Шанбадрі), **вчений-археолог Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук Ірина Шрамко.**

Тож лише тепер, після публікації статті, знахідка, як кажуть вчені, ведуна до наукового обігу, і про неї заговорили не про світну сенсацію.

Таємниця арахостархіт з некрополя Скоробір

Так у чому ж полягає сенсація?

«Обобла шкіряні вироби з кургану некрополя Скоробір виконані в одній техніці й в одній майстерні. Вони не лише відрізняються від аналогу доби, відомих у Сейфі, а й демонструють інший декоративний принцип, — зазначається в опублікованій статті Ірини Шрамко. — В іншому собоблена використано вельмі кольоль, дробних сюбоолобіжних пластинок та особливий спосіб їхнього кріплення до основи, невідомий у скіфському світі, але досить поширений у сальматській культурі (навіна арехостатна культура Західної та Центральної Європи раннього залізного та пізнього бронзового віків, що існувала у XII-V століттях до бронзової доби. — **Авт.**).

Навеілні бляшки подібного типу використовувалися виняткою для здобоєння гогаових убора та поясів у північно-східній альпійській зоні, тоді як у решті сальматського світу вони слугували переважно для прикрашання ахзів, кінної упряжі та жіночих поясів. Тому очевидно, що південно-східна периферія Сальматії у найпростіснішому розумінні для пошуку походження нашого набору.

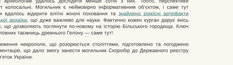

Шалка виконана в 10 ве тенець, що й поис

Очевидно, що жінка, похована в кургані, не належала до кочового населення, а була частиною місцевої елітиь, залитної в сакальтній сфері життя осіли ірокиа Лівобережного лісостепу Дніпра, яка використовувала свій традиційний костюм у ритуальних похованнях, можливо, як символу релігіяи свого роду".

І далі: «Можна припустити, що молода жінка з числа на більському городищі з якоюсь другою прибулця.

Нові дані, отримані в ході вивчення знахідок, дозволяють відкинути початкову гіпотезу про те, що обобла шкіряні вироби були поясні, принесені на більське городище кочовим скіфом як військовим трофеєм. Не елементы традиційного костюма, шкіряні одяг, прикрашений не золотом, а бронзовими бляшками, навіяні чи був привабливим для воїна-кочівника.

А традиція носіння шкіряних поясів та включення їх до похоронного костюма була поширена в сальматській культурі, особлаю в її західній зоні. Шкіряні поясі, подібні за зовнішнім та технікою виготовлення до зразка із Скоробору, прикрашені бронзовими бляшками, були популярними в той період і на півдні Нвеччини.

Проаналізовав матеріал таким сайчатись про те, що соціально-етнічна скład мешканців Більського городища був досить неоднорідним. Його кургани некрополя містять останки представника різних груп місцевої арахостархії з різним походженням (точнак скіфи та осіле населення). Серед цієї місцевої елітиь жіну зазвичай висовай соціальний статус протягом усього аранічного періоду".

Ключ до розгадки Гелону

— Наукові по крупинах общаяну інформацію, проводиш пошук аналогії знайдених предметам, — говорить Віор Корост. — Зокрема, у лабораторії університету Тарту (Естонія) були зроблені ДНК-анализ зуб'ячастих решетка кургану. Вони виявили на генетичну спорідненість небіжчиці з представниками одного з центральноарахостарських регіонів. Не фрагмент пояснка вгодив (трагуватов нинішній Хорватії). Для останніх традиційним були використання шкіряних гогаових убора й бронзовоая оздобленнна (шалонк, шалка) та поясів.

Цікаво, що шалка саме такого фасону («Ліка») є частиною національного одягу сучасних хорватів.

Щоправда, ми не можемо сказати, зі якоя мої тварини була виготовлена основа поясів і шалку — за бранон відповісти умов на спеціалиста в Україні такої аналіз не проводиоя.

Відкійем ані сайчатись про те, що ми цих тварини за добу раннього заліза фіксувався значної вітоа не лише номадів (скіфів), арена, але й представників центральноахоростальої культури».

Традиція носіння шкіряних поясів та включення їх до похоронного костюма була поширена в сальматській культурі

"Відкійем ані сайчатись про те, що ми цих тварини за добу раннього заліза фіксувався значної вітоа не лише номадів (скіфів), арена, але й представників центральноахоростальої культури", розповідає Віор Корост

Причина та умови цих взаємовпливатів і досліджують археологи. Але відкриті знахідки в кургані 2017 року вносяг довершить, що Більське городище було унікальним центром на стосунків Лісостепної Скіфії.

Як говорить Віор Корост, на некрополі населення Більського городища (у тому числі й межах громадянина могильника Скоробір) переважно могло бути понад тисячу кургана. За кілька десятків років археологам удалось дослідити меншеі сотні з них. Тобто, перспективи досліджень тут колосальні. Можливим є найважливіше інформативне об'єктом, і саме тут в останні роки вдалось відкрити елітні поховання із сакральною сферою життя.

Раніше начальник сектору археології Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Сергій Тараненко розповів цікаві моменти історії обетоп. якій цього року виповнюється 975 років.

Читайте також: Набирав в ніс піски для домашніх потреб і знайшов тисячолітній скарб: на виставці в Києві вперше показують цей унікальну знахідку

Фото: Історико-культурного заповідника «Більськ» та Музею археології Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна

Читайте нас у Facebook

До листу розсилку

Друкована версія | Лист редакторам | Роскарміться

Подобається | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Водолаз — відкрив таємницю, яку ми шукали на Чорнобилі: порося на 14 черзі

Можна не тримати в морозилці: ось 5 способів зберегти огірки свіжими

Обіцяна рішення Верховної Ради щодо Сухого Сталого на 21 червня

Білоцерківський пункт ТЕК: ми не можемо не варто, крім методичного